

(i) Printed Pages: 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

2	6	8	2
---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	1	0
---	---	---	---

Master of Arts (Economics) 4th Semester

1059

Opt. (iv) (a) : ECONOMICS OF MONEY & BANKING

Paper—MAECO-403 & 404 (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 80

Note :— (1) **First** question is compulsory. Attempt any *ten* parts of this question. Each part carries **2** marks.

(2) Attempt *one* question from each of the *four* Units I, II, III and IV. Each question carries **15** marks.

1. (i) What are Near Money Assets ?
- (ii) Define High Powered Money.
- (iii) What is Legal Tender Money ?
- (iv) Name the targets of Monetary Policy.
- (v) What is the term structure of Interest Rates ?
- (vi) Briefly give the Keynesian view on transmission mechanism of Monetary Policy.
- (vii) Explain the function of central bank as the lender of last resort.
- (viii) What is Repo Rate ?
- (ix) Define a commercial bank.
- (x) Define a Non Banking Financial Institution.
- (xi) What is meant by International Liquidity ?
- (xii) What do you understand by Global Financial Crisis ?
- (xiii) Give the main features of Maastricht Treaty.
- (xiv) What are the components of Money Supply ?
- (xv) What do you understand by Preferred Habitat in the context of interest rates ? 10×2=20

UNIT—I

2. Discuss the money multiplier process. 15
3. Define money. Discuss types of money. 15

UNIT—II

4. Write a detailed note on Rules vs. Discretion in Monetary Policy. 15
5. Examine the structure of interest rates in India. 15

UNIT—III

6. Critically examine the banking sector reforms in India. 15
7. Discuss the recent Monetary Policy of RBI. 15

UNIT—IV

8. Trace the structure and growth of Non Banking Financial Institutions in India. 15
9. Discuss the European Monetary System. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- (1) पहला प्रश्न अनिवार्य है। इस प्रश्न के कोई 10 भाग करें। प्रत्येक भाग के 2 अंक हैं।

(2) यूनिटों I, II, III तथा IV प्रत्येक में से एक प्रश्न करें। प्रत्येक प्रश्न के 15 अंक हैं।

1. (i) नीयर मनी संपत्ति क्या है ?
(ii) हाई पावर्ड मनी को परिभाषित करें।
(iii) कानूनी निविदा धन क्या है ?
(iv) मौद्रिक नीति के लक्ष्यों का नाम लिखें।
(v) ब्याज दरों की संरचना शब्द क्या है ?
(vi) मौद्रिक नीति के संचरण तंत्र पर केनेसियन के विचार संक्षेप में लिखें।
(vii) अंतिम विकल्प के ऋणदाता के रूप में केंद्रीय बैंक के कार्य की व्याख्या करें।
(viii) रेपो रेट क्या है ?
(ix) एक वाणिज्यिक बैंक को परिभाषित करें।
(x) एक गैर बैंकिंग वित्तीय संस्थान को परिभाषित करें।

- (xi) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਲਤਾ ਤੋਂ ਕੀਆ ਅਭਿਪਰਾਯ ਹੈ ?
 (xii) ਵੈਸ਼ਵਿਕ ਤਿਰੀਤੀਯ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਆਪ ਕੀਆ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
 (xiii) ਮਾਸਟਰਚ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਮੁਖਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਏਂ ਲਿਖੋ।
 (xiv) ਮੁਦਰਾ ਆਪੂਰਤੀ ਕੇ ਘਟਕ ਕੀਆ ਹੋ ?
 (xv) ਬੀਯਾਜ ਦਰੋਂ ਕੇ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਪਰਵਰਤਕ ਆਵਾਸ ਤੋਂ ਆਪ ਕੀਆ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਮਨੀ ਗੁਣਕ ਪਰਕਿਰਯਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
 3. ਧਨ ਕੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪੈਸੇ ਕੇ ਪਰਕਾਰੋਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਮਾਊਡਰਿਕ ਨੀਤੀ ਮੇਂ ਨਿਯਮ ਬਨਾਮ ਵਿਵੇਕ ਪਰ ਏਕ ਵਿਸ਼ਰੁਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15
 5. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਬੀਯਾਜ ਦਰੋਂ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਕਾ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਸ਼ੇਤਰ ਕੇ ਸੁਧਾਰੋਂ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਕਰੋ। 15
 7. ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. (RBI) ਕੀ ਹਾਲ ਕੀ ਮਾਊਡਰਿਕ ਨੀਤੀ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਗੈਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿਤੀਯ ਸੰਸਥਾਨੋਂ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਕੋ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 15
 9. ਯੂਰੋਪੀਯ ਮਾਊਡਰਿਕ ਪਰਣਾਲੀ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਏਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਈ 10 ਭਾਗ ਕਰੋ।
 ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

(2) ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ I, II, III ਅਤੇ IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
 ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 15 ਅੰਕ ਹਨ।

1. (i) ਨੀਯਤ ਮਨੀ ਅਸੇਟਸ ਕੀ ਹਨ ?
 (ii) ਹਾਈ ਪਾਵਰਡ ਮਨੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।

- (iii) ਲੀਗਲ ਟੈਂਡਰ ਪੈਸਾ ਕੀ ਹੈ ?
- (iv) ਮੌਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ।
- (v) ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀ ਹੈ ?
- (vi) ਮੌਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਰਚਨ ਤੰਤਰ ਤੇ ਕੋਨੇਸੀਅਨ ਵਿਚਾਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
- (vii) ਆਖਰੀ ਵਿਕੱਲਪ ਦੇ ਉਧਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (viii) ਰੈਪੋ ਦਰ ਕੀ ਹੈ ?
- (ix) ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- (x) ਇੱਕ ਗੈਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- (xi) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਰਲਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- (xii) ਗਲੋਬਲ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?
- (xiii) ਮਾਸਟਰਿਚ ਸੰਧੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- (xiv) ਮਨੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਘਟਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ?
- (xv) ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਆਵਾਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ?

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਪੈਸਾ ਮਲਟੀਪਲਾਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- 3. ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਪੈਸੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. ਮੌਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨੇਮ ਬਨਾਮ ਵਿਵੇਕ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 15
- 5. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

- 6. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 15
- 7. ਆਰ. ਬੀ. ਆਈ. (RBI) ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਦੀ ਮੌਦਰਿਕ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

- 8. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 15
- 9. ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਮੌਦਰਿਕ ਸਿਸਟਮ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15